
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**LOVAS KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

2013. ÉV

Készítette: Bauernhuber Eszter

Települési Esélyegyenlőségi Referens

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	32
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	35
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	39
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	41
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	43
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	44
1. A HEP IT részletei	44
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	44
A beavatkozások megvalósítói.....	45
Jövőképünk	46
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	47
3. Megvalósítás.....	53
A megvalósítás előkészítése.....	53
A megvalósítás folyamata.....	53
Monitoring és visszacsatolás.....	54
Nyilvánosság.....	54
Érvényesülés, módosítás	56
4. Elfogadás módja és dátuma.....	57

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lovas Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Lovas település bemutatása

Területi-természeti adottságok

Lovas ősidőktől szőlőtermesztéssel foglalkozó párszáz lakosú falu, egyike a sok ezer magyar falunak, ahol a hagyományos politika és hadtörténeti szemlélet szerint ezer év alatt 30-35 nemzedék élte napi életét, gyarapította vagyonát, őrizte magyar nyelvét, népi kultúráját, ragaszkodott hitéhez. A Balaton északi partján, a Királykút völgyének kapujában fekszik. Közvetlen szomszédjai Paloznak, Felsőörs valamint Alsóörs, mely településsel közös hivatalt tartanak fent 2013. január 01 óta. A Balaton felvidék egyik gyöngyszeme, nyugaton az Öreghegy és a Kishegy szőlőkertjei övezik. A két hegy között folyik a Lovasi-séd, amelynek vize évszázadokon keresztül több malomnak nyújtott energiát. Ezt a részt ma is Malomvölgynek nevezik.

A község területén 1951-ben murvabányászat közben a régészek őskőkori festékbányát találtak, ekkor vált a település világszerte ismertté, amelyet ez emberiség történetének egyik legősibb festékbányájának tartanak.

A település belterülete 33 ha, külterülete 561 ha. Noha Lovasnak nincs közvetlen Balaton partja, felvidéki fekvésénél fogva viszont páratlan kilátást nyújt a tó keleti medencéjére, Kenesétől Tihanyig, miközben az „országutak” metszése összekapcsolja a környék balatoni városaival, Veszprémmel, Balatonfüreddel. Számos nyaralótulajdonos költözik ide a települést övező Öreghegy és Kishegy területére, élvezve a település adta nyugalmat.

Társadalmi adottságok

Lélekszámát illetően szó szerint pár száz lakosú településről beszélünk, hiszen Lovas állandó lakosainak száma 2012. év végén 462 fő. Elmondható hogy mindenki ismer mindenkit. Sosem volt ennél számottevően magasabb vagy alacsonyabb a lakók száma, a falu ettől biztosít nyugodt és családias környezetet az ide látogatók és az itt élők számára. Éppen ezért fontos a lakók között a jó hangulat és az összetartás. Számos közösségi, kulturális és gasztronómiai program kerül megszervezésre, ahol megmutatkozik az itt lakók összetartozása és egymáson való segítség.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Közlekedés

A település közlekedési szempontból viszonylag jó kapcsolatokkal rendelkezik, igaz saját vasúti megállóhelye nincs-a legközelebbi Alsóörsön és Csopakon található 5 km-re- ,de autóbusszal Balatonfüred mindössze 10 perc, Veszprém 20 perc alatt érhető el, a buszok közlekedésének rendszeressége jónak mondható, az autóbusz megállóhelyek száma és elhelyezése az igényeknek megfelelő. A település belterületét illetően minden közút aszfaltos , ezért a biciklivel motorral való közlekedés is megoldott, a gyalogos forgalom nehézkes, mivel az adottságok miatt a járda kiépítése nem mindenhol megoldott. Biztonságosnak mondható a falu, mivel a nagy forgalommal bíró 7-es főút a település alatt húzódik a Balaton mentén, ezáltal a nagy átmenő forgalom nem érinti a települést. A közlekedésből adódó zaj-, és porszennyezés a határértékeknek megfelel.

Közmű

Lovas a viszonylag jól közművesített települések közé tartozik. Közműellátására a vízellátás, a szennyvízelvezetés-kezelés, a villamos-energia ellátás, a földgázellátás és az elektronikus hírközlés hálózati rendszere kiépült. Jellemzően magas a rácsatlakozások aránya mind a szennyvízcsatorna, mind a földgáz hálózat tekintetében. Közművek vonatkozásában a csapadékvíz elvezetés tekinthető a legkevésbé rendezettnek. A településre jellemző a nyílt árkos rendszerű csapadékvíz elvezetés. A község lakásállománya mindösszesen 167 db., hálózati vízvezetékekkel ellátott lakások száma 139 db, a gázzal rendelkezőké 89 db, a közcsatornás házak száma pedig 126 db.

Intézményi ellátottság

Intézményellátottság tekintetében a szomszédos települések intézményeire szorúlnak mind a gyermekkorú, mind pedig a felnőtt és az időskorú lakosok. A községben nincs, nincs bölcsőde, óvoda, iskola és idősek nappali vagy bent lakásos otthona sem. Ezeket az önkormányzat a környező településekkel kötött megállapodásokkal, és társulásukban való részvétellel biztosítja.

Foglalkoztatás

Mivel kis településről beszélünk, Lovas nem rendelkezik ipari parkkal, csak néhány helybeli vállalkozás működik, ezért az itt lakók számára munkahelyteremtésre nincs nagyon lehetőség. Az aktív korúak nagy része a megyeszékhelyre (Veszprém), valamint a környező településekre (Alsóörs, Csopak, Balatonfüred) járnak át dolgozni. Nyáron, a Balaton közelsége miatt a legközelebbi strandokon- Alsóörs, Csopak- megnő a kínálat a szezonális munkákat illetően.

A helyben dolgozók száma 150-re tehető, ami alacsony, ezért a helyi munkahely-fejlesztés elsődleges fontosságú. A turizmussal összefüggő ágazatokban dolgozók aránya magas, kb. 70 %. Lovas község gazdaságában a turizmus meghatározó szerepet játszik. Egyrészt az idetelepült üdülő tulajdonosok magas száma, másrészt az átmenő (tranzit) és az eseményturizmus (Lovas napok, motoros találkozók) vonatkozásában.

Az önkormányzat nagy gondot fordít a közfoglalkoztatás lebonyolítására egész évben, de nyáron még több munkaerőt tud ilyen formában foglalkoztatni a Munkaügyi Központtal kötött megállapodás alapján. Mivel a település a Balaton üdülőkörzet területén fekszik, így a környezet állapotának védelme kiemelt feladat. Szükség van az önkormányzat tulajdonában lévő közterületek (parkok, temetők, terek, buszmegálló, közutak) gondozására, virágosítására, locsolására.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	428 fő
2008 (fő)	433 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101,55%

2009 (fő)	440 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,03%
2010 (fő)	432 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,67%
2011 (fő)	438 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,44%
2012 (fő)	458 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,88%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

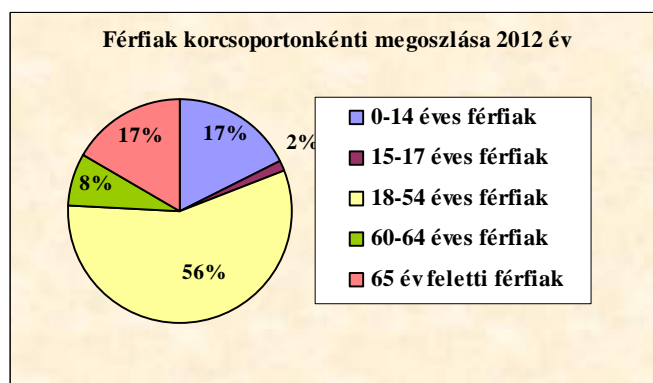
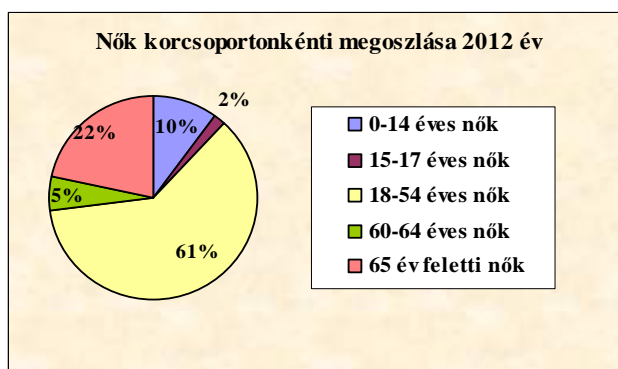
A táblázatból és a diagramból jól látható, hogy 2007-től Lovas településen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező lakosság száma ingadozást mutat egészen 2010-ig, majd azt követően emelkedik, 2012-re eléri a 458 főt, 5 év alatt 30 fővel nőtt a lakónépesség száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma	462 fő
nő	211 fő
	45,67 %
férfi	251 fő
	54,33 %
0-2 évesek	15 fő
	3,25 %
0-14 éves nők	21 fő
	4,55 %
0-14 éves férfiak	44 fő
	9,52 %
15-17 éves nők	4 fő
	0,87 %
15-17 éves férfiak	4 fő

	0,87 %
18-54 éves nők	129 fő
	27,92 %
18-59 éves férfiak	142 fő
	30,74 %
60-64 éves nők	11 fő
	2,38 %
60-64 éves férfiak	19 fő
	4,11 %
65 év feletti nők	46 fő
	9,96 %
65 év feletti férfiak	42 fő
	9,09 %

Forrás: helyi önkormányzat

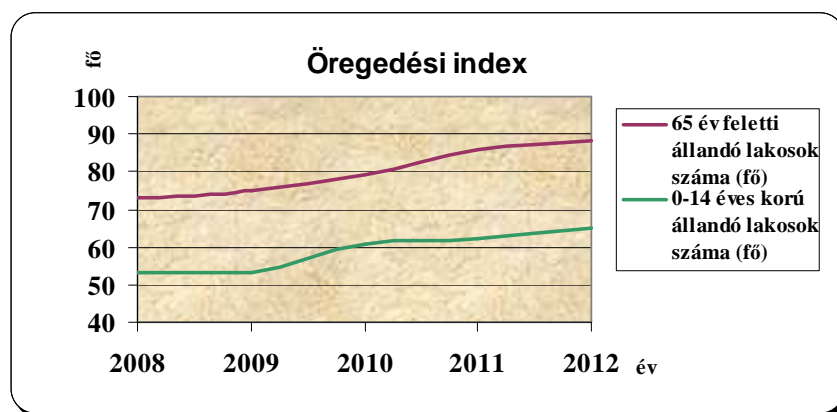

A állandó lakással rendelkező személyek száma 2012-ben 462 fő. A lakosság nemenkénti megoszlása hasonló arányban történt a nők és férfiak között. A diagram jól szemlélteti, hogy a legnagyobb arányban a 18-54 év közötti nők és férfiak vannak, majd a 65 év feletti nők és férfiak.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	75	50	150,00
2008	73	53	137,73
2009	75	53	141,50
2010	79	61	129,50
2011	86	62	138,70
2012	88	65	135,38

Forrás: TEIR, helyi önkormányzat

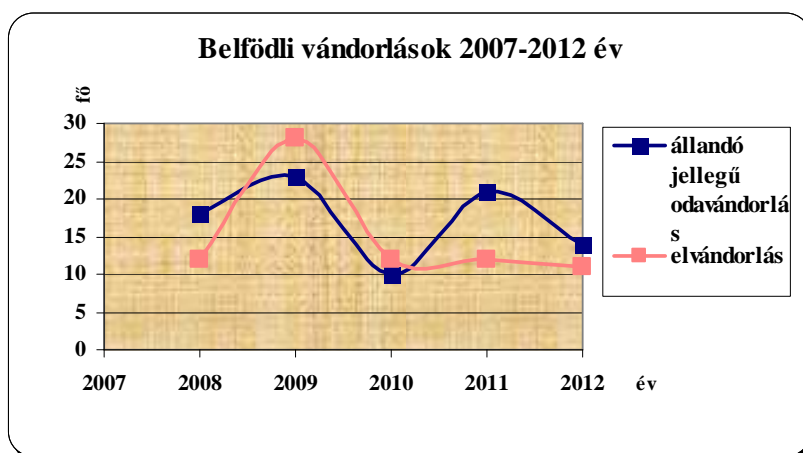

A 65 év feletti állandó lakosok száma növekedett 2001 óta, hasonlóan a 0-14 év korú lakosok számához. Az öregedési indexből megállapítható, hogy a 65 év felettek túlsúlyban vannak, vagyis a település előregedő. Fontos lenne ezért odafigyelni a fiatalok településen való marasztalására.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	18	12	+6
2009	23	28	-5
2010	10	12	-2
2011	21	12	+9
2012	14	11	+3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

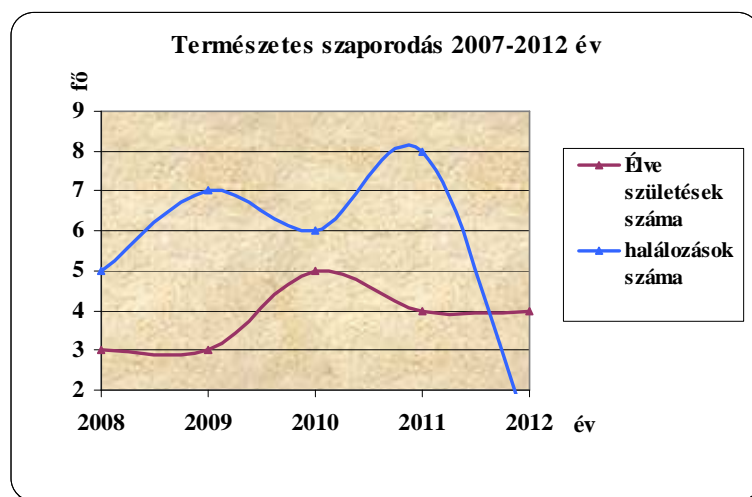

2009 és 2010-es évek kivételével Lovas településre a beköltözés jellemző. Nagyobb számban történt odavándorlás, mint elvándorlás az évek során. Ennek oka lehet például az, hogy a környező nagyobb településekről, városokból egyre többen költöznek ki közeli, nyugalmasabb családi településekre.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	3	5	-2
2009	3	7	-4
2010	5	6	-1
2011	4	8	-4
2012	4	1	+3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ingadozónak mondható mind a születések mind az elhalálozások száma a településen. A 2012-es évet kivéve, sajnos többen haltak meg mint amennyien születtek.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Programunkkal küldetésünk, hogy Lovas községben az esélyegyenlőség előmozdítását és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését biztosítsuk, bevonva a helyi civil csoportokat, nevelési intézményeket és szociális intézményeket is. Célunk, hogy Lovas olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Lovas település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 86/2012. számú önkormányzati határozatával fogadta el az **önkormányzat 2013. évi költségvetési koncepcióját**. Alapvető célja, hogy biztosítsa a törvényi vagy egyéb jogszabályi kötelezettségből eredően kötelezően feladatokat, valamint meghatározza az önként vállalt feladatait is, melyeket a következő költségvetési év folyamán a helyi lakosság, valamint az ide látogatók részére mind magasabb színvonalon szándékozik ellátni.

Fontosnak tartja:

- Helyi vállalkozások megtelepedésének támogatása
- Helyi munkavállalók foglalkoztatásának támogatása
- Szakképzési lehetőségek, átképzési lehetőségek biztosítása, illetve tájékoztatás
- Uniós, országos stb. pályázati lehetőségek kihasználása

Szükséges lehet továbbá olyan intézkedések meghozatala az önkormányzat részéről, melynek hatására a vállalkozók előnyben részesítik a helyi munkaerő foglalkoztatását.

A koncepció szerves részét képezi a az önkormányzat 2013. évi fejlesztési terve, melyben szerepel többek között a lakosság érdekeit és kényelmét szem előtt tartva:

- Közvilágítás bővítés, napelemes energiatakarékos lámpatestekkel,
- Fő utca csapadékvíz-elvezetés és járdahálózat kivitelezésének munkái,
- Községi szintér építése helyi rendezvények lebonyolítására, részben pályázatból,
- Településrendezési terv végső befejező szakasza.

Lovas Község Önkormányzata 2010-évben fogadta el **település fejlesztési koncepcióját**.

Lovas községben, a testületi döntés született arról lakossági meghallgatáson elhangzottak figyelembe vételével, hogy a védendő falusi jelleg és történeti településszerkezet megőrzése mellett, a jelenlegi belterület-szerkezet megtartásával kell a település fejlesztését megoldani, figyelembe véve az érvényben lévő Balaton-törvény vonatkozó előírásait is. Eszerint kiemelten kell kezelni a közmű fejlesztés korlátolt kapacitását és lehetőségeit. A településtervezésben előtérbe kerülnek a táj-és épület rehabilitációs, revitalizációs fejlesztési eszközök, míg a község-menedzsmentnek el kell mélyíteni a lakossággal, és a munkahely-teremtésben és turizmusban érdekelt vállalkozókkal való együttműködést, és szorosabbá kell tenni a szomszédos településekkel történő kooperációt. Lovas különleges adottságai esélyt nyújtanak ahhoz, hogy mindez sikertörténetté váljon.

A koncepció részletesen tárgyalja mind a bel mind a külterületre vonatkozó fejlesztési stratégiát, szerkezeti átalakítást, valamint külön részben taglalja a turizmus fejlesztést is.

A települési környezet alakítása, a községi élet élénkítése és gazdasági megfontolások alapján a település Képviselő-testülete a falusi turizmust húzóágazatnak tekinti. Ezért partner mindazoknak a turisztikai ágazatoknak a fejlesztésében, - lovas-, kerékpáros-, bor-, gasztronómiai-, sport-, és rendezvény-turizmus –, amelyek elősegítik, sőt távlatokra meghatározzák Lovas község jövőjét. A belterület fejlesztés keretén belül előnyben részesíti középtávon belül egy üdülő falu létesítését, az ehhez kapcsolódó, közcélra is igénybe vehető szolgáltató létesítmények (kereskedelem, sport, szolgáltatás) kialakításával. A Fejlesztési Koncepció és a Településszerkezeti Terv alapján Lovas község Képviselő Testülete felkéri a Polgármestert, hogy a szomszédos településekkel – különösen Alsóörs, Paloznak, Csupak és Felsőörs –kezdemenyezzen településközi együttműködést meghatározott kérdésekben, a kölcsönös előnyök figyelembe vételével, különös tekintettel a létesítmény-és eseményturizmus, illetve a munkahely közös fejlesztésére.

Lovas Község Önkormányzata 2012-évben fogadta el **település rendezési tervét, melynek része a település-szerkezeti terv.**

Céljai:

1) A település kompaktságának megőrzése:

a beépítésre szánt és már meglévő belterületek hatékony felhasználásának támogatása,

-csak a belterülettel szomszédos területeken a BTSZ-ben meghatározott mértékű fejlesztések kijelölése,

-a kertés mezőgazdasági területek besűrűsödésének és „lakó”, üdülőfunkciókkal történő beépítésének fékezése,

-a lakóterületi építkezések fokozatosságának megtartása az építési feltételek szigorú számonkérésével illetve teljesítésével.

2) A komplex turisztikai vonzerők kiépülésének támogatása, melynek eszközei:

- a központban keserűforrásra támaszkodó folyamatos parkrendszer szakaszos kiépülése,

- a minőségi bortermelés erősítése az általános és különösen a kertés mezőgazdasági területeken, a kapcsolódó turisztikai létesítmények kiépítésének lehetőségével,
  - a falukép egységességének rehabilitációja, értékvédelem rendelettel és támogatással,
  - távlatban a Séd patakra támaszkodó víz/záportározó tavak létesítése.
- 3) Az úthálózat rendezett fejlesztése
- országos mellékutak és a kapcsolódó kerékpárutak
  - szabályozása és új minőségben való kiépítése,

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a **gyermekek védelme és gyámügyi igazgatás helyi szabályozásáról 2/2000 (V.27.) rendeletével módosított 6/1998. (V.II.) rendeletét**. A rendelet 2000. május 15-én lépett hatályba. A rendelet célja, hogy a a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvényben (Gyvt.) megállapított, gyermekek védelmét szolgáló ellátási formák alkalmazásához, a helyi sajátosságokat figyelembe véve a feltételek rendszerét és az eljárásokat szabályozza. A rendelet hatálya kiterjed a Gyvt. 124.§-ban és a 125.§. (1) bekezdésében foglalt általános és különös illetékességi szabályok szerint Lovas Község közigazgatási területére. A Gyvt-ben meghatározott egyes ellátási formák közül Lovas Község Önkormányzata a következő ellátásokat nyújtja:

- Pénzbeli ellátások
- a.) rendszeres gyermekvédelmi támogatás,
b.) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- Természetbeni ellátások
- a.) általános iskolai tanulók füzet, tankönyv és tanszer ellátás támogatása,
b.) gyermekintézmények étkeztetési térítési díjának átvállalása.
- Személyes gondoskodást nyújtó ellátások
    - családsegítő szolgálat a Gyermekjóléti szolgálattal.

A szolgálat feladatait ellátó gyermekjóléti szolgáltató – aki szociál-pedagógiai végzettséggel rendelkezik- az önkormányzattal kötött megbízási szerződés alapján a jogszabályok figyelembe vételével tevékenykedik a település területén.

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a **2/2012. (II.15) önkormányzati rendeletét a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló a 11/2011. (IX.30.) önkormányzati rendelettel módosított 7/2011. (VII.20.) önkormányzati rendeletét**, mely 2012. február 15-én lépett hatályba

A Képviselő-testület e rendeletben szabályozza az alábbi **pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat**: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása, rendszeres szociális segély, ápolási díj, átmeneti segély, születési segély, temetési segély, közgyógyellátás.

A Képviselő-testület e rendeletben szabályozza az alábbi **személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat**: szociális étkeztetés, falugondnoki szolgáltatás, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása.

A rendelet hatály kiterjed Lovas község közigazgatási területén élő lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárokra, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 3.§ (1) bekezdés b-d) pontja, valamint a (2)-(3) bekezdése szerinti személyekre, valamint a 6 § és 7 §-ában meghatározott személyekre.

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a **falugondnoki szolgálatról szóló 10/2001.(XII.19.) rendeletét**, mely 2001. december 19-én lépett hatályba. 1990. évi LXV. tv-ben kapott felhatalmazás, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló – módosított – 1993. évi III. törvény 59. §. (2) értelmében a falugondnoki szolgálat keretében ellátandó alapellátási feladatok körét, valamint a falugondnok által ellátandó egyéb szolgáltatási feladatokat és azok mértékét e rendeletben állapítja meg a Képviselő-testület.

A rendelet célja, hogy a falugondnoki szolgálat szabályozott keretek között:

- a település lakói számára a településen hiányzó, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, illetve a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást elősegítse.
- a rászorult személyek szállítási problémáját megoldja, továbbá, hogy
- a település lakosságát érintő információk gyűjtését és továbbítását biztosítja.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó alapellátási feladatok, melyek mindegyike térítésmentes.

- étkeztetésben való közreműködés,
- házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- családsegítésben való közreműködés.

A falugondnok által ellátandó egyéb szolgáltatási feladatok közé az alábbi feladatok tartoznak:

1) *személyszállítási feladatok,*

- o az óvodások oktatási, nevelési intézménybe szállítását,

az óvodások, és iskolások szállítási feladata azt jelenti, hogy meg kell oldani az önkormányzat közigazgatási területén lakó gyermekek bekezdésben meghatározott intézményekbe, illetve onnan vissza a közigazgatási területre történő szállítását. Az óvodanevelést, ellátó intézmények neve és székhelye: Alsóörsi Napraforgó Óvoda, 8226 Alsóörs.

- o a betegek háziorvoshoz, illetve egyéb egészségügyi intézménybe történő szállítását,

A szállítás engedélyezésekor figyelembe kell venni:

- az igénylő egészségügyi állapotát, - a kezelés jellegét (szükséges, ajánlott, rehabilitációs jellegű stb.), - az igénylő és családja szociális helyzetét. Az egészségügyi állapot, a kezelés jellege, valamint a szociális helyzet megítélése során szükség szerint ki kell kérni a házi orvos, a házi gondozó véleményét, illetve szükség esetén környezettanulmányt kell készíteni.

- o a munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítását,

a munkanélküliek Munkaügyi Központba történő szállítása a kapcsolattartásra kötelezett munkanélküli személyek szállítási feladatát jelenti a VMK Munkaügyi Központ illetékes kirendeltségére, illetve vissza a településre. A szállításért térítési díjat nem kell fizetni.

- o kórházi, szociális otthoni, stb. látogatás céljára történő szállítást,

a betegek háziorvosi rendelőbe, illetve egyéb egészségügyi intézménybe szállítása az érintett személy településről intézményig, illetve onnan lakóhelyre szállítását jelenti.

- o családi eseményekre történő szállítást,
- o nagybevásárlás céljára történő szállítást,
- o önkormányzati, illetve egyéb, települési rendezvényre történő szállítást.

2) *önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,*

- o a falus turizmushoz kapcsolódó szállítási feladatokat,
- o a lakossági igények kielégítését szolgáló mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó mezőgazdasági termékek
  - szállítási,
  - termeltetési,
  - felvásárlási feladatait.

3) *kapcsolatteremtési feladat az önkormányzat és intézményei és a lakosság között,*

Önkormányzati rendezvények, összejövetelnek számít többek között:

- képviselő-testületi ülés, - közmeghallgatás, - falugyűlés, - egyéb lakossági fórum, - önkormányzat által szervezett egyéb rendezvények: - falunap, - gyermeknap, - idősök napja stb.

4) *egyéb nem részletezett, szolgáltatási jellegű feladatok.*

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a **63/2007. számú önkormányzati határozatával az önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepcióját.**

Prioritásként fogalmazza meg:

- a gyermek és fiatalkori bűnözés megelőzését, csökkentését,
- a droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelését, megelőzését,
- a családon belüli erőszak megelőzését, megtörtént esetek megfelelő kezelését,
- az idős, egyedül élők fokozott védelmét, biztonságuk növelését

- az áldozattá válás megelőzését, áldozatsegítést, az áldozat kompenzációját,
- település közbiztonságának javításához szükséges minimális rendőri jelenlét biztosítását- körzeti megbízotti csoport tevékenységével.

Megvalósítás eszközei között felsorolja:

- 1) A közbiztonság megerősítésében és a bűnmegelőzési feladatokban részt vevő állami, önkormányzati szervek, civil szervezetek (rendőrség, gyermekvédelmi rendszer, polgárőrség) részére biztosítandó önkormányzati pénzeszközök juttatási, felhasználási rendszerét, melyhez az éves költségvetésben megjelenő és így előre tervezhető keretösszeg biztosítása szükséges.
- 2) Bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottság/tanács létrehozása, vagy a megelőzés feladatainak ellátásra felelős személy kijelölése, akinek hatékonyan együtt kell működnie:
  - ❖ Rendőrség, katasztrófavédelem helyi és területi szerveivel,
  - ❖ Foglalkoztatáspolitikához kapcsolódó helyi struktúrába tartozó intézményekkel,
  - ❖ Környező települések polgárőr egyesületi vezetőivel,
  - ❖ Gyermekvédelmi, gyermekjóléti, az oktatási és ifjúságvédelmi szféra helyi intézményeivel, felelőseivel,
  - ❖ Gazdasági élet helyi meghatározó szereplőivel,
  - ❖ Kulturális és szórakoztató célt szolgáló kiemelt objektumokkal,
  - ❖ Egyházak helyi képviselőivel.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Lovas település 2007. évig Alsóörs, Balatonalmádi, Balatonfőkajár, Balatonfüzfő, Balatonkenese, Balatonvilágos, Felsőörs, Csajág, Küngös, Litér, Szentkirályszabadja településekkel együtt a Kelet-Baltoni Kistérség Többcélú Társulás tagja, majd azt követően a **Balatonfüredi Többcélú Kistérségi Társuláshoz** kapcsolódik. Mindkét társulás 2008. márciusában fogadta el **Közoktatási Esélyegyenlőségi intézkedési tervét**. Összhangban a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 85.§ - a (4) bekezdésének előírásával, település szerinti bontásban tartalmazza a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

A Kistérségi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elemzi a településeken élő hátrányos helyzetű csoportok közoktatási helyzetének alakulását, bemutatja a közoktatási helyzetet meghatározó gazdasági és társadalmi környezetet. Meghatározza az érintett csoportok oktatási esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat, forrásokat és a végrehajtáshoz szükséges határidőket. A kistérség közoktatási esélyegyenlőségi program, intézkedési terv megalkotásának alapvető célja, hogy megvalósításával a társulás településein élő gyermekek számára biztosított legyen az esélyegyenlőség.

Ennek érdekében fontos célok:

- a diszkriminációmentesség biztosítása
- a szegregációmentesség biztosítása
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása
- az integráció biztosítása
- az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése

A jogszabályi előírásokat követve a fenntartó önkormányzatok célja, hogy közoktatási intézményhálózatuk révén elérjék a következőket:

- a bármilyen szempontból hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási folyamatban,
- a tanulók továbbhaladási esélyeinek növelése,
- a társadalmi beilleszkedés előkészítése, a munkaerő-piaci esélyek növelése,
- befogadó intézményi környezet kialakítása,
- a személyiségközpontú oktatás elterjesztésével az egyéni képességek szerintihaladás biztosítása,
- minden tanuló képességei kibontakoztatásának elősegítése.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés elkészítésben és adatgyűjtésben segítséget nyújtott az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisa, Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisa, az önkormányzat, közszolgáltatásokat nyújtó intézmények által szolgáltatott adatok, valamint a rendelkezésre álló, hatályos koncepciók, programok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység (a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoportozhoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a munkanélküli emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

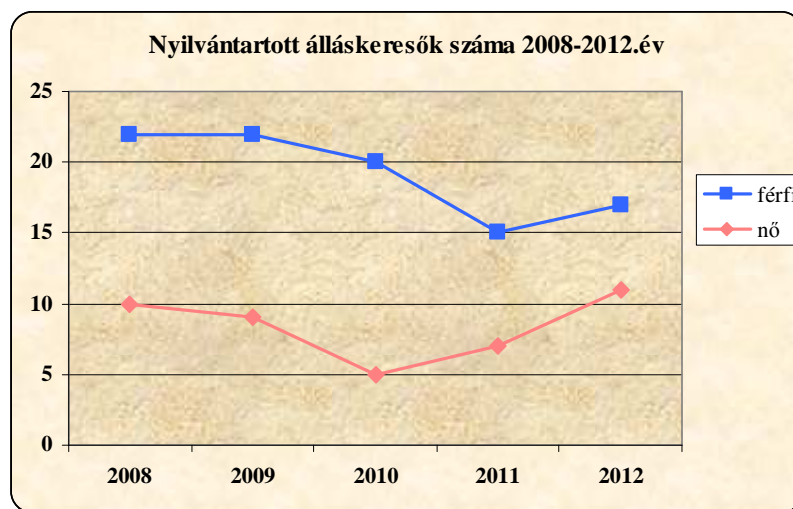
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	148	166	314	10	6,8	12	13,3	22	7,0
2009	142	117	259	9	6,4	13	11,1	22	8,5
2010	139	152	291	5	3,6	15	9,8	20	6,9
2011	137	153	290	7	5,1	8	5,2	15	5,2
2012	142	164	306	11	7,8	6	3,6	17	5,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat és grafikon is szemlélteti, hogy míg a férfiak esetében nőtt a nők esetében csökkent az álláskeresők száma 2009 évről 2010 évre, ezzel ellentétes folyamat következett be 2011 és 2012 évek között, tehát elmondható hogy nagyon is ingadozó a munkanélküliség a településen belül a nemek esetében. 15-64 év közötti lakónépesség 5,6 %-a az, akinek nincs munkahelye 2012 évben.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
		nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	22	22	20
20 éves és fiatalabb	fő	0	0	0	1	0
	%	-	-	-	6,7	-
21-25 év	fő	4	4	1	1	3
	%	18	18	5	6,7	17,6
26-30 év	fő	1	3	3	2	3
	%	4,5	13,6	15	13,6	17,6
31-35 év	fő	4	3	3	1	1
	%	18	13,6	15	6,7	5,9
36-40 év	fő	0	2	2	2	6
	%	-	9	10	13,3	35,2
41-45 év	fő	2	1	0	1	1
	%	9	4,5	-	6,7	5,9
46-50 év	fő	3	0	3	0	1
	%	13,6	-	15	-	5,9

51-55 év	fő	6	9	6	5	0
	%	27,2	41	30	33,3	-
56-60 év	fő	2	0	2	2	2
	%	9	-	10	13,3	11,7
61 év felett	fő	0	0	0	0	0
	%	-	-	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból kitűnik, hogy a 51-55 közötti álláskeresők száma magas majd ezt követi a 26-35 év közöttiek korcsoportja. A 36-40 év közöttiek esetében következett be számottevő növekedés a 2012 év végére. Alapjaiba véve elmondható hogy a településen a munkanélküliség mindegyik korcsoportnál megtalálható ingadozó jelleggel.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	10	12	22	2	3	5	20	25	22,7
2009	9	13	22	4	5	9	44	38	40,9
2010	5	15	20	3	4	7	60	26	35
2011	7	8	15	1	4	5	14	50	33
2012	11	6	17	1	1	2	9	16,7	11,7.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség esetében ingadozó a létszám, nők esetében 2009-től, a férfiak esetében 2010-től visszaesés tapasztalható, majd 2012-ben némi növekedés figyelhető meg. Összességében elmondható, hogy a munkanélküliek 33 %-a tartós munkanélkülinek tekinthető a 2011-es adatok alapján, ez az arány több mint felére csökkent a 2012 –es évre.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	36	33	69	2	5,5	0	-	2	2,9
2009	37	31	68	2	5,4	0	-	2	2,9
2010	35	30	65	1	2,9	0	-	1	1,5
2011	29	33	62	1	3,4	0	-	1	1,6
2012	24	32	56	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdőknek állandó problémát okoz a gyakorlat hiánya. Fontos, hogy az iskolapadból kikerült fiatalok tisztában legyenek saját munkaerő-piaci értékükkel. Települési szinten jó arányt mutat az, hogy 2011-ben a 62 fő 18-29 éves fiatalok közül csak 1 fő volt munkanélküli. Lovas település közel van Veszprémhez, Balatonfüredhez, Balatonalmádihoz, így munkavállalás szempontjából jó lehetőséget kínál számukra a környező települések, de sokan vannak akik a főiskola vagy egyetem elvégzése után nem térnek vissza a településre, hiszen a nagyvárosokban sokkalta nagyobb lehetőségek rejlenek.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	Fő	fő	fő	fő	fő	%	Fő	%	Fő	%
2001	319	165	154	291	146	145	28	8,7	19	11,5	9	5,8
2011	405	194	211	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 15 éves és idősebb lakosság 8,7 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel a 2001-es népszámlálási adatok alapján. Érdekes adat, hogy a nők száma magasabb, összesen 319 főből 19 fő nő az, aki az általános iskolai tanulmányai után nem tanult tovább. A 2011 évi népszámlálás adatok még nem állnak rendelkezésre teljes körűen, így nem lehet messzemenő következtetéseket levonni.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	fő	%	fő	%	fő
2008	23	0	-	5	22	18	78
2009	25	1	4	3	12	21	84
2010	20	1	5	5	25	14	70
2011	15	0	-	2	13	13	87
2012	17	0	0	6	35,3	11	64,7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosnál alacsonyabb végzettség nem jellemző Lovas településre, csupán 1 fő az 2009-2010-ben, aki még az általános iskolát sem végezte el.

Legnagyobb arányban a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű álláskeresők vannak regisztrálva a munkaügyi központban, 60 % feletti minden évben ez az arány. Általános iskolával rendelkezők száma jelentősen ingadozik. Szerencsére 2008 évtől ha nem is jelentősen, de csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n. a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Lovas településen nincs adatunk arra vonatkozóan, hogy részt venne általános iskolai, középiskolai felnőttoktatásban. Célszerű lenne felmérni az igényt és szükség esetén helyben megszervezni a felnőttoktatást esetleg a környező településekkel együttesen összefogva.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	7	2,4	0	-.
2011	2	0,7	0	-
2012	8	2,6	0	-

A településen folyamatos a közfoglalkoztatás, 2010-ben 7 főt foglalkoztatott az önkormányzat, 2011-ben pedig lecsökkent 2 főre, majd 2012-ben megnőtt 8 főre. A közfoglalkoztatás saját véleményem szerint jó módszer az álláskereső munkában való tartásához. Számos tényező meghatározza azonban megvalósíthatóságát, mint például a jogosultsági- foglalkoztatás helyettesítő támogatás ellátásával valamint a Munkaügyi Központ rendelkezésre álló forrása. Lovas esetében, mindig igyekeztünk kihasználni a foglalkoztatás ezen formáját, hiszen így a bérköltség 20-30%-a terheli csak az önkormányzatot járulékkedvezmény igénybevétele mellett. A településen nem él roma/ cigány lakosság.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település bemutatása című részben már említettem hogy a településen csak néhány helybeli vállalkozó dolgozik. Működik két élelmiszer bolt (egyik szintén családi vállalkozás, a másik a Magyar Boltlánchoz tartozik), egy étterem, és postaszolgálat, az önkormányzat 3 fő dolgozóval tart fenn hivatali kirendeltséget, valamint az saját alkalmazásában áll 3 fő: 1 fő falugondnok, 1 fő hivatalsegéd, 1 fő rendezvényszervező. A polgármester társadalmi megbízatásból látja el munkáját. Mivel kicsi a település az emberek inkább a környező településekre járnak át dolgozni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A népességmegtartás és bővítés érdekében egyik legfontosabb tennivaló a fiatalok településen tartása és vonzása. Az ideális az lenne, ha Lovason (illetve környékén) lehetne biztosítani olyan munkahelyeket,

ahol a településen élő fiatalok el tudnak helyezkedni. Ezzel biztosítható lenne a községhez való szorosabb kapcsolódás, illetve növekedne a fiatalok településen tarthatósága.

Szerencsére Lovas jó térségi adottságokkal rendelkezik, így kevésbé okoz problémát az utazás, amennyiben helyben nincs lehetőség az elhelyezkedésre. A helyi munkalehetőségek megteremtése mellett a környező településekkel és munkáltatókkal közösen célszerű egy oktatási, illetve munkáltatási terv, illetve együttműködés kidolgozása, mely lehetővé teszi a fiatalok számára a közeli településeken változatos szakmák tanulását, illetve ezt követően segít az elhelyezkedésben is. Ennek során rá kell világítani arra is, hogy nem feltétlenül a „divatszakmák” jelentenek biztos megélhetést, sőt! Egy ilyen program megvalósítása esetén olyan munkaerő képzése történhet, amelyre ténylegesen szükség van, így az elhelyezkedés is könnyebbé válik, s a térség népességmegtartó képessége is növekszik.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Felnőttképzési lehetőségekre legközelebb a megyeszékhelyen van lehetőség. Esetleg lehetne közvélemény-kutatást tartani, hogy van-e igény a jövőben helybeli képzések megtartására.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Lovas településen egyáltalán nem tartózkodik roma kisebbség. A mélyszegénységben élők foglalkoztatása folyamatos a közfoglalkoztatás keretében.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. Úgy gondolom Lovas településen nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés, figyelembe véve a lakosság szűk körét, és hogy nem rendelkezik kisebbséggel a falu.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli és természetbeni ellátások: Lovas Község Képviselő-testülete a szociális törvény hatálya alá tartozó pénzbeli és természetbeni ellátásokról az Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvényben biztosított jogkörében eljárva megalkotta rendeletét, és a jogszabályi változásokhoz, valamint a helyi igényekhez igazodóan folyamatosan karban tartja helyi rendeletét a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról. A rendelet felülvizsgálata 2012-ben megtörtént.

Lovas Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2012. február 15-én léptette hatályba a 2/2012. (II.15) önkormányzati rendeletét a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló a 11/2011. (IX.30.) önkormányzati rendelettel módosított 7/2011. (VII.20.) önkormányzati rendeletét.

A rendelet szabályozás kiterjed az alábbi ellátásokra:

- időskorúak járadéka,
- aktív korúak ellátása,
- rendszeres szociális segély,
- ápolási díj,
- átmeneti segély,
- születési segély
- temetési segély,
- közgyógyellátás.

Egyéb nem rendszeres támogatások:

- A tanulóiifjúság számára elérhető településünkön a Bursa Hungarica,
- Általános iskolás és óvodás gyermekek számára beiskolázási és utazási támogatás,
- Szépkorúak köszöntése.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	314	19	6,05
2009	259	8	3,08
2010	291	18	6,18
2011	290	11	3,8
2012	306	10	3,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	%	fő	%
2008	23		6	26
2009	25		9	36
2010	20		6	30
2011	15		5	33
2012	17		4	29

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti két táblázatból látszik, hogy a álláskeresési segélyben részesülők száma ingadozó tendenciát mutat 2008-tól folyamatosan, 10 fő alá nem csökken a segélyezettettek száma. A lakónépesség 3,3 %-a részesül segélyben 2012-ben, ez minimálisnak mondható, azzal ellentétben, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma közel 20 fő minden évben, mely a 15-64 év közötti lakónépesség 5-6 %-át képviseli.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	-	5	21,7	-	-
2009	1	0,4	7	28	-	-
2010	2	0,7	9	45	-	-
2011	3	1,3	10	66	1	-
2012	3	0,9	14	82	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

Rendszeres szociális segélyben részesülők száma növekedett 2008-tól, 2012-ben már 3 fő kap segélyt a ahhoz képest hogy 2008-ban senki nem volt rá jogosult.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma (munkanélküli aktív népesség) folyamatosan nőtt az évek alatt, 2011-ről 2012-re kétszeresére emelkedett a számuk, mely meghatározta a közfoglalkoztatásban résztvevők létszámának növekedését.

A 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft). III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- munkaközvetítés.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány- szociális lakhatás

Lovas belterületén a közművek szinte mindenütt teljes körűen kiépítésre kerültek. A továbbiakban a feladat ezek minőségi fejlesztése, szükség esetén kapacitásbővítése lehet, illetve új fejlesztési területek kialakításával a meglévő hálózat kiterjesztése.

Jelenleg megoldatlan Lovas belterületén a csapadékvíz megfelelő elvezetése. Az önkormányzat 2013 évi fejlesztési tervei között szerepel a csatornahálózat korszerűsítése.

2012 évben jól bevált ötletnek bizonyult a napelemes lámpatestek formájában történő közvilágítás bővítés. A Képviselő testület további lámpatestek létesítését irányozta elő.

Külterületen történő területi fejlesztések esetén is korlátozó tényező lehet a nem megfelelő közműves ellátottság, itt is szükség lehet a hálózat bővítésére. Eredményes és ösztönző módszernek bizonyult a lakosság bevonása a közművesítésbe: az önkormányzat kidolgozza az érintett terület közművelésítésének költségeit, majd azt megosztja a telektulajdonosok között saját (önkormányzati) részt is vállalva. A lakosoknak ez azért is jó mert a teljesített közműbefizetést a Képviselő-testület döntése alapján a ingatlantulajdonos 5 éven keresztül érvényesítheti évenkénti építményadó fizetési kötelezettségének összegéig.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	169	0	1	0	0	0	0	0
2009	169	0	1	0	0	0	0	0
2010	171	0	1	0	0	0	0	0
2011	171	0	1	0	0	0	0	0
2012	172	0	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány kicsiny, de növekvő tendenciát mutat Lovason. Ez köszönhető annak is, hogy a településhez közel fekvő megyeszékhelyről egyre többen költöznek ki a településre, építkezésbe kezdenek. A bérlakások darabszáma 1 és ez előreláthatóan nem is fog változni az következő évek során.

c) *egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok*

A településen nincs ilyen ingatlan, az alcím kifejtése nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1	0
2009	2	0
2010	1	0
2011	1	0
2012	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma stagnál. Az eladósodás komoly problémát okoz, elsősorban a devizahitelek megemelkedése, a lakáshitelek, több gyermekes családok, alacsony jövedelemmel rendelkezők számára egyre nehezebb a megélhetés országszerte. Lovas településen adósságcsökkentési támogatásban nem részesül a település körében senki. Átmenti segélyezés inkább jellemző, mely pénzbeli vagy természetbeni (tűzifa) formában történik.

g) *Lakhatás egyéb jellemzői*

Külterületen és nem a lakóövezetbe elhelyezkedő lakások száma 5. Víz-villany ellátás, valamint hulladékszállítás biztosított a családok számára, a szennyvíz-elvezetés nincs kiépítve, egyedi szennyvíztárolókkal oldható meg. Lakott területtől 1,5-2 km távolságon belül helyezkednek el, részben aszfaltos részben kiépítetlen – murvás utakkal megközelíthetők. A külterületi buszmegálló száma 1 db. Elmondható, hogy a külterületen és nem lakóövezetben élő családok életkörülményeihez szükséges feltételek biztosítottak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A telep, szegregátum nincs Lovason, így az alcím kifejtése nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény írja elő a települési önkormányzat számára, az egészségügyi alapellátás körében az alábbi feladatok ellátását:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyelet
- védőnői ellátás
- iskola-egészségügyi ellátás

Ezen ellátási feladatokat Lovas település megállapodások keretében és sajnos nem helyben biztosítja a lakók számára. Az orvosi ügyleti központ Alsóörsön található, a háziorvos heti kétszer alkalommal tart rendelőt a lakók számára a településen a faluház épületében lévő orvosi rendelőben mind a gyermekek mind a felnőttek számára. A fogorvosi és a védőnői szolgáltatás igénybevétele esetében Alsóörs településre kell utazni a lakóknak.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen orvosi rendelő működik a felnőttek és a gyermekek részére is, heti kettő alkalommal áll a betegek rendelkezésére a házi orvos. A szakellátások tekintetében Balatonfüred vagy Balatonalmádi rendelőintézetét kell felkeresnie a lakosságnak.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: helyi önkormányzat

b) *prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

A lovasi gyerekek számára az alsóörsi iskolában és óvodában is rendszeresen tartanak szűrővizsgálatokat valamint az iskolában már prevenációs előadásokat is szerveznek. Lovason minden évben megrendezésre kerül a Gyakorlati hétvége elnevezésű programsorozat, melyben mindig helyet kap az egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadások, vizsgálatok: csontritkulási vizsgálat, vércukormérés. A Veszprém Megyei Tüdőgondozó minden évben megszervezi a lakosság részére a tüdőszűrést egy alkalommal.

c) *fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés*

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a megyeszékhely intézményeiben érhető el a lakosság számára, ez helyben nem biztosított.

d) *közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése*

Lovas településen nem működik közétkeztetést ellátó intézmény. Az Alsóörsön működő óvodában főznek a lovasról átjáró gyerekekre, de lehetőség van a rászorulóknak számára is ebédet igényelni, melyet a falugondnoki szolgálat keretében személyesen házhoz szállítat az önkormányzat. A menü összeállítása során nagy figyelmet fordítanak a változatos étrendre, mindig friss alapanyagokból készítik az ételt az óvoda konyháján.

e) *sportprogramokhoz való hozzáférés*

Sajnos a településen nincs sportpálya, vagy sportcsarnok, ahol a helyi fiatalok, vagy a sportolásra igényt tartók rendszeresen járhatnának el. 1-2 éve fogott össze egy kis közösség és megszervezésre került heti két alkalommal a zenés zumba- foglalkozás a faluház nagytermében, valamint az önkormányzat által a Lovasi Lovas Egyesület rendelkezésre bocsájtotta a lovas pályát, melyen a lovaglást kedvelők ismerkedhetnek és gyakorolhatják a sportot.

Talán lenne igény sportrendezvények és programok megtartására a településen, a helyben működő civil szervezetek szívesen állnak rendelkezésre, de egyelőre nincs személy aki mindezt összefogná és koordinálná. A lakók addig is környező településeken (Alsóörs, Csopak, Balatonfüred, Balatonalmádi) lévő sportolási lehetőségekre alkalmas sportpályákat és sportcsarnokot használhatják.

Kötelezően ellátandó alapellátási feladatok:

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás:

Lovas Község Önkormányzat alkalmazásában álló 1 fő falugondnok látja el ezen feladatot. 2001 év óta működik a szolgáltatás. Úgy gondolom a kis létszámú települések esetében elengedhetetlen, hiszen ezáltal teljes rálátás mutatkozik az önkormányzatnak a falu lakóira. Az itt élők bizalommal és szívesen fordulnak a falugondnokhoz. Kötelező feladati közé tartozik többek között:

- o étkeztetésben való közreműködés,
- o házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- o családsegítésben való közreműködés.
- o személyszállítási feladatok,
- o önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,
- o egyéb nem részletezett, szolgáltatási jellegű feladatok.
- o kapcsolatteremtési feladat az önkormányzat és intézményei és a lakosság között,

Házi-segítségnyújtás: Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Lovas Község Önkormányzata a Balatonfüredi Többcélú Társulása keretein belül - a szociális és gyermekjóléti feladatok közös ellátására Intézményfenntartó Társulási megállapodást kötött. 2007. április 1-jétől a házi segítségnyújtás biztosítása Intézményfenntartói Társulás keretében történik, az ellátást a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ végzi.

Családsegítés: az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő, vagy krízishelyzetben lévő családok vagy személyek vehetik igénybe. A családsegítés a következő területeken nyújt segítséget:

- ✓ Családi konfliktusok okainak feltárása és azok megoldása
- ✓ Életvezetési problémák esetén életvezetési tanácsadás, háztartásszervezési ismeretek átadása
- ✓ Tartós munkanélküliek, aktív korú nem foglalkoztatottak támogatása, programjának működtetése
- ✓ Támogatásokhoz való hozzájutás segítése
- ✓ Hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítség

Az ellátás biztosítása 3000 fő feletti lakosságszámnál kötelező, de Lovas Község Önkormányzata a Balatonfüredi Többcélú Társulása keretein belül - a szociális és gyermekjóléti feladatok közös ellátására Intézményfenntartó Társulási megállapodást kötött. 2007. április 1-jétől a nappali ellátás Intézményfenntartói Társulás keretében történik, a feladatot a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ végzi.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	22
2009	15
2010	15
2011	8
2012	9

Forrás: helyi önkormányzat

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma jelentősen lecsökkent 2012-re. A legtöbben alanyi jogon vették igénybe az igazolványt.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	0
2009	3
2010	4
2011	2
2012	2

Forrás: helyi önkormányzat

Az ápolási díjban részesítettek száma ingadozó tendenciát mutat, míg 2008-ban senki nem kapott t ápolási díjat, 2010-re már 4 fő vette igénybe, 2012-re ez lecsökkent 2 főre az igénybevétel méltányossági alapon történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei , önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

Az alábbi civil szervezetek működnek a településen:

- ✓ Malomvölgy Nyugdíjas Klub
- ✓ Lovas Jövőért Egyesület
- ✓ Lovasi Lovas Egyesület
- ✓ Hunyad Huszár Betyár és Hagyományőrző Egyesület
- ✓ Lovas Polgárőr Egyesület
- ✓ Nagy Gyula Művészeti Alapítvány
- ✓ *Sándor Huszárok Lovas Klubja*
- ✓ *Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület*

A település mindkét felekezethez tartozó hívei gyakorolhatják vallásukat:

- ✓ Alsóörs Lovas. Református Egyházközség
- ✓ Lovas-Paloznak Katolikus Plébánia

b) közösségi együttélés jellemző

Fontosnak tartjuk a településen működő szervezetek és intézmények közös együttműködését, ezért az önkormányzat minden évben külön pénzüsszeget különít el a működésük támogatására, ezzel is elősegítve, hogy minél intenzívebben tudjanak részt vállalni a közösség életben, felhasználva hagyományait, tapasztalataikat a településen élők számára – korhatárra való tekintet nélkül- különféle programok megszervezésében.

c) c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A közösség számára egész évben sok-sok programmal készülnek a szervezők, melynek megvalósításához segítségre is szükség van. A segítség nem csak a szervezetek részéről, hanem önkéntes lakosok is hozzájárulnak a program megszervezéséhez. A civil szervezetek mellett a helyi vállalkozók, magánemberek is támogatják az összejöveteleket, legyen az bármilyen támogatás. (pénzbeli, tárgyi, kétféle munka)

Ezen felül olyan rendezvények is kerülnek szervezésre, melynek keretében a település gyűjt adományokat felajánlva azt a rászorulóknak részére. Pl. árvíz-károsultak, gyermekek otthona.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat, így az alcím kifejtése nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség következménye a szegénység. Nyilvántartott álláskeresők száma ingadozó, a férfiak száma magasabb.	Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, Közfoglalkoztatás széles körűvé tétele, Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, összefogás szomszédos településekkel
Magas a foglalkoztatás helyettesítő támogatásra jogosultak száma	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, közfoglalkoztatás még nagyobb keretek közötti bonyolítása, esetlegesen környező településekre történő kiközvetítéssel, képzési/átképzési lehetőségek
Sok a nyugdíj előtt álló munkanélküli száma.	Közfoglalkoztatásban ennek megfelelő munkakör keresése
Általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők számának csökkentése	oktatás-képzés szervezése, kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

Általánosságban elmondható, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó, de az alábbi tényezőket is fontos kiemelni:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtelenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegsügek miatt rendszeresen gyógyszerrel fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A gyermekek védelmét szolgálják a

- pénzbeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a helyi gyermekjólét és gyermekvédelem rendszeréről szóló 2/2000 (V.27.) rendeletével módosított 6/1998. (V.II.) önkormányzati rendelet tartalmazza
- gyermekjóléti alapellátások: a gyermekjóléti szolgálat látja el :A szolgálat feladatait ellátó gyermekjóléti szolgáltató – aki szociál-pedagógiai végzettséggel rendelkezik- az önkormányzattal kötött megbízási szerződés alapján a jogszabályok figyelembe vételével tevékenykedik a település területén.

- Lovas község önkormányzat képviselő testületének 63/2007. számú önkormányzat határozatával elfogadott a jegyző által készített bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciója. Mely külön fejezetben taglalja a gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentését az ifjúságvédelmet, valamint a droghasználat és a kábítószer-bűnözés csökkentését elkerülését szolgáló intézkedéseket.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1	-	1
2009	0	-	0
2010	5	-	5
2011	5	-	5
2012	0	-	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

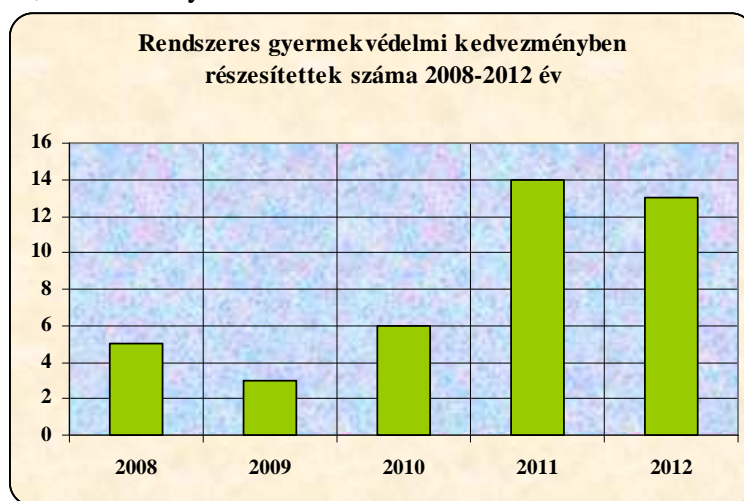
A táblázatból jól látszik, hogy a védelembe vettek száma 2011 évre megnövekedett az évek során, 2012-re nulla ez a szám, valamint a veszélyeztetett kiskorúak száma is nullázódást mutat 2012 év végére. A 2010 évben védelembe vett 5 gyermek egyetlen családból származik, mára elmondható hogy rendeződtek életkörülményeik szerencsére.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	5	0	0.	0.	0
2009	3	0.	0.	0.	0
2010	6	1.	0.	0.	0
2011	14	1.	0	0.	0
2012	13	1.	0.	0.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek két formája van:

a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzbeli támogatás utalvány formájában évente két alkalommal- augusztus és november hónap-feltéve hogy a jogosultság augusztus 01-én és november 01-én fennáll.

Az ellátást a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. A kedvezményben részesítettek száma 2010-2012 ben ugrásszerűen megemelkedett, melynek oka a családok rossz anyagi és jövedelmi helyzete.

Kiegészítő illetve rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesítheti az önkormányzat- illetve a jegyző a családot, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerül. Szerencsére az utóbbi ellátás igénybevételére nem volt még alkalom.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermek száma (0-3 évesek)	3-6 éves korosztály
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Lovas településen nincs védőnői álláshely tekintettel a település kicsiny lélekszámára. A szomszédos Alsóörs Község Önkormányzattal kötött megállapodás alapján pénzbeli támogatás keretében biztosított a védőnői szolgálat működése.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

Ezen táblázatok kifejtése nem releváns Lovas település esetében, mivel az önkormányzatnak nincs saját fenntartású bölcsődéje és óvodája. A szülők a környező-szomszédos települések (Alsóörs-Csopak) intézményeibe íratják be gyermeküket, családi napközi igénybevétele nem jellemző a településre.

c) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Ezen táblázatok kifejtése nem releváns Lovas település esetében, mivel az önkormányzatnak nincs saját fenntartású általános iskolája. A szülők a környező-szomszédos települések (Alsóörs-Csopak) intézményeibe íratják be gyermeküket. 2012 év szeptembere óta az Alsóörsi és a Csopaki Általános Iskola is a Református Egyházközség fenntartása alá került. Ettől függetlenül Lovas Község Képviselő-testülete az önkormányzati költségvetés szociális keretén belül minden évben elkülönít pénzüsszeget a gyermekek beiskolázási és tankönyvtámogatásához, valamint utazásának támogatásához is. Ezen támogatásokat alanyi jogon minden gyermek után felvehetik a szülők.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Az adatfelmérés alapján Lovas településen nem él magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregált, teleszerű lakókörnyezet, így az alcím kifejtése nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

A településen egy védőnő látja el a gyermekeket, szülés előtt és után álló édesanyákat. A védőnőhöz - családlátogatásaik során - a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek az életkorukhoz kapcsolódóan.

b) *gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)*

Gyermekorvosi ellátás biztosított a településen 1 fő házi orvos keretében. A szakorvosi ellátások Balatonfüreden érhetők el.

c) *0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok*

A szakszolgálati feladatok tekintetében a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés, nevelési tanácsadás és logopédiai ellátás helyben nem megoldott, ezen feladatokat más településen – Veszprémben, Balatonfüreden, Balatonalmádiban - látják el.

d) *gyermekjóléti alapellátás*

A szociális és gyermekjóléti alapellátásokat a Lovas Község Önkormányzat 1 fő gyermekjóléti felelős megbízásával biztosítja 1999. óta. A szolgálatnál elérhető minden szolgáltatás térítésmentes az igénybe vevők számára. A feladatellátás szervezésének ezen formája költség hatékony, az önkormányzat állami támogatásban részesül a szolgálat ellátásáért cserébe.

e) *gyermekvédelem*

A gyermekjóléti szolgálat, a védőnő és a pedagógusok együttműködése mellett a település gondoskodik a gyermekek megfelelő ellátásáról, gondoskodásáról, szükség esetén pedig a beavatkozásról is.

f) *egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés*

Az óvodában és az iskolában is nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek minden napi sportolási lehetőségeire, a napközbeni foglalkozásokon túl szabadidős programokat, versenyeket is szerveznek számukra.

h) *gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv*

Az óvodában és az iskolában is ingyenesen illetve 50 %-os kedvezménnyel biztosítják az étkezést a hátrányos helyzetű gyermekek részére, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek, az önkormányzat vállalja ez ezzel kapcsolatban felmerülő többletkiadást az étkezést ellátó intézmény részéről.

i) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei*

Az intézmények esetében az akadálymentesítés maximális teljesítésére törekszik az iskolákat fenntartó önkormányzatok. A szociális szakemberek, az intézmények dolgozói munkájuk során törekszenek a gyermekek teljes körű ellátásra, beilleszkedésüket segítésére

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a településen, így az alcím kifejtése nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, fogyatékossgal élő gyermekek, sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, nevelése kiemelt fontosságú. Gyógypedagógus Veszprémben foglalkozik az ilyen gyermekekkel. Az iskolapszichológiai ellátást nagyban segíti a Kelet-Balaton Térség Önkormányzati Társulás által elnyert pályázat, melynek programjában helyet kapott az iskolapszichológia, dinamikus családkonzultáció, mediációs foglalkozások, szülői hatékonyságot növelő tréning is.

Az alábbi táblázat szemlélteti, hogy a településen mely feladatot látnak el helyben és melyiket másik településen.

Intézményi feladatok	Óvodai nevelés	Alsóörs
	Ált. isk.okt. 1-4.évfolyam	Alsóörs
	Ált. isk.okt. 5-8. évfolyam	Alsóörs
	Alapfokú művészetoktatás	ellátatlan
Szakszolgálati feladatok	Gyógypedagógiai tanácsadás	Veszprém
	Korai fejlesztés és gondozás	Balatonalmádi
	Fejlesztő felkészítés	Balatonalmádi
	Nevelési tanácsadás	Balatonalmádi
	Logopédiai ellátás	Balatonalmádi
	Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	Veszprémben
	Gyógytestnevelés	Veszprém
Gyermekjóléti ellátások	Bölcsőde	Balatonfüred
	Családi napközi	Ellátatlan
	Iskolai napközi	Alsóörsön
	Házi gyermekfelügyelet	Ellátatlan
	Családok átmeneti otthona	Veszprém

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma mely a család anyagi helyzetére vezethető vissza	foglalkoztatás növelése a szülők esetében, Munkaügyi Központtal Kapcsolatfelvétel, közfoglalkoztatásba bevonás
a településnek nincs saját fenntartású bölcsődéje, óvodája, iskolája	szoros kapcsolattartás más települések intézményeivel ahová a lovasi gyerekek járnak, védőnővel, családsegítéssel a mind nagyobb rálátás érdekében, Gyermek és ifjúságvédelmi kerekasztal összehívása fél évente/évente az információáramlás és az esetleges problémák megoldására

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv.
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról.
- A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az EBktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	166	148	154	138	12	10
2009	117	142	104	133	13	9
2010	152	139	147	124	5	15
2011	153	139	146	131	7	8
2012	164	142	153	136	11	6

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázatból jól látszik, hogy a 2008-2009 évek (válság kezdete) esetén a munkanélküli férfiak száma több mint a nőké, ez azonban 2010 évtől az ellenkezőjére változik. Kitűnik az is hogy 2010-től tartósan 15-20 fővel több a munkavállalási korúak szám a férfiak esetében mint a nőknél és ezzel egyenes arányosan a foglalkoztatott férfiak száma és több mint a foglalkoztatott nőké.

b) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	Fő	fő	fő	fő	fő	%	Fő	%	Fő	%
2001	319	165	154	291	146	145	28	8,7	19	11,5	9	5,8
2011	405	194	211	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 15 éves és idősebb lakosság 8,7 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel a 2001-es népszámlálási adatok alapján. Érdekes adat, hogy a nők száma magasabb, összesen 319 főből 19 fő nő az, aki az általános iskolai tanulmányai után nem tanult tovább, a férfiak száma ennél sokkal kevesebb.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Lovas Község Önkormányzata a munkanélküliség és az aktív korúak elhelyezkedése érdekében nagy mértékben bonyolít közfoglalkoztatást. A település adottságai miatt azonban inkább van szükség férfi munkaerőre a közterületek tisztántartása, a buszvárók karbantartása, parkok-árkok- szennyvízelvezetők tisztítása, esetében. Ennek ellenére az aktív korú ellátásban részesülő nők esetében is törekszünk a foglalkoztatásra, pl: irodai adminisztrációs munkakör a hivatali dolgozók és a rendezvényszervező mellé, gyermekkísérő a falugondok segítségére az óvodás gyermekek szállításakor.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Általánosságban elmondható, hogy a családalapítás-gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit, sok esetben nem tudnak visszatérni régi munkahelyükre mert a munkáltató úgy dönt hogy a helyettesítésére felvett személyt foglalkoztatja inkább tovább, vagy már azonnal megszünteti munkaviszonyát amint el kell mennie szülni.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg 2012-ben:

- ✓ a település összlakosságának 45,7 %-a nő (211 fő);
- ✓ a női lakosok 61 %-a 18-54 éves korú (129 fő);
- ✓ a nyilvántartott álláskereső 64 %-a nő (11 fő)
- ✓ a nyilvántartott pályakezdők (18-29 évesek) 42,8 %-a nő (24 fő)
- ✓ a nyugdíjas nők száma 57 fő.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen, vagy ahhoz közel.

Lovason sem bölcsőde sem óvoda nem működik. A lovasi gyerekek az alsóörsi (és a csopaki) intézményekbe járhatnak, szállításukról a falugondok gondoskodik- csak Alsóörsre járóknál. Sok esetben ház elöl és elé történik a szállítás, így reggel a munkába menet sok időt spórolnak az anyukák és az óvodában sem kell időt tölteni a gyerekek átöltözésével, valamint az óvodából történő hazahozatallal.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológiaóra keretében előadást tartanak a védőnők. Mivel Lovas településnek nincs saját fenntartású oktatási és nevelési intézménye, ezért a lovasi gyermekek ezen programokon azon intézményekben vesz részt amelyeknek beíratott tanulói.

A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő Alsóörs településen. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét, rendszeresen látogat el a kismamák otthonába a körülmények folyamatos figyelemmel kísérése érdekében.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.² Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszakáldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. Szerencsére nincs tudomása az önkormányzatnak a településen élő családok körében zajló erőszakról, nem érkezett hozzánk ilyen jellegű bejelentés. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni. Természetesen megelőzési jelleggel lehet tartani a témával kapcsolatban előadást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Veszprém városában érhetők el a V.M.J.V. Szociális Gondozási Központ Családok Átmeneti Otthonában. Maximális férőhely 40 fő. Befogadnak: anyát-gyermekével, apát gyermekével, valamint gyámot-gyermekével. Jelentkezni személyesen vagy telefonon lehet, az intézményvezető bírálja el szigorú kritériumok alapján a beadott kérelmeket. (szükséges a gyermekjóléti szolgálat ajánlása, háziorvos ÁNTSZ, tüdőszűrő igazolás) 12 hónapra biztosítanak szállást, ami 6 hónappal meghosszabbítható. Ellátási lehetőségek: főzés, mosás, tisztálkodás- ehhez szükséges nyersanyag mosószer, tisztítószer, tisztálkodási szer biztosított. Ruhát csak beérkező adományok esetén lehet kapni. A gyermekfelügyelet biztosított, ezen felül jogász és pszichológus áll rendelkezésre.

Az elmúlt 15 évben a gyermekvédelmi törvény hatálybalépésétől Lovas településen szerencsére egyetlen krízishelyzetben lévő család-gyermek sem jelentkezett.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A települési önkormányzati képviselő testületben az 5 főből 2 fő nő foglal helyet, akik a polgármesteri és alpolgármesteri címeket töltik be. Az önkormányzat által fenntartott közös hivatal kirendeltségén 3 fő nő köztisztviselő dolgozik, az önkormányzat alkalmazásában álló 3 főből 1 fő hivatalsegéd nő. Az önkormányzat által ellátott gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó gyermekjóléti szolgáltató szintén nő. Így összességében elmondható, hogy az arányok a közéletben a nők javára billen.

---

² www.nane.hu/eroszak

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák nem jellemzőek a településre, éppen ezért az önkormányzat képviselő testületet erre irányuló intézkedéseket nem kíván tervezni. A helyi közélet szervezésében kiemelt és aktív szerepet kapnak, és tanúsítanak a nők a településen megszervezésre kerülő kulturális, gyermek és sport rendezvények területén, valamint a faluszépítési önkéntes tevékenységben is meghatározó szerepet játszanak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyilvántartott álláskereső nők aránya magas.	GYES, GYED ideje alatt képzési-átképzési lehetőségek- kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, közfoglalkoztatásban való nagyobb értékű bevonás
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. pl: Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítására önkéntes munkába való bevonás
Munkába való visszatérés nehéz GYES után	Gyermekek napközbeni ellátásnak megoldása, a rugalmas munkaidő bevezetése- ez országos probléma, melyet helyi önkormányzati szintem nem lehet kezelni, de kezdeményezni igen

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az idősek számára fontos a biztonságérzet. Ez szolgálta az önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciója, mely külön prioritásként tárgyalja

- az idős, egyedül élők fokozott védelmét, biztonságuk növelését
- az áldozattá válás megelőzését, áldozatsegítést, az áldozat kompenzációját,
- település közbiztonságának javításához szükséges minimális rendőri jelenlét biztosítását- körzeti megbízotti csoport tevékenységével.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitéve a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonlókorú Unió állampolgárai. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	22	2	9	5	2	40
2009	22	0	0	9	0	0
2010	20	2	10	7	2	29
2011	15	2	13	5	2	40
2012	17	2	12	2	2	100

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A regisztrált munkanélküliek száma évről-évre csökkent, 2012-re csupán 2 fővel emelkedett. Az 55 év feletti munkanélküliek száma 9-13 % között mozog 2008-2012 között. A tartós munkanélküliek száma 2009-ben megemelkedett, majd folyamatos csökkenést mutat egészen 2012-ig. Ha a tartós munkanélküliek és az 55 év feletti munkanélküliek számát megnézzük, akkor az 55 év felettek száma magasnak mondható.

6.3 A közsolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közsolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

Időskorúak támogatása:

- ✓ Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Lovas településen nem részesül ilyen támogatásban egy lakos sem.
- ✓ Falugondnoki szolgálat keretében szükség szerint kórházi és szakrendelési kezelésekre való szállítás, bevásárlás, gyógyszerkiváltás, hó-eltakarítás, tűzifa-összevágása
- ✓ Szép korúak köszöntése
- ✓ Karácsonyi ajándékozás
- ✓ Malomvölgy Nyugdíjas Klubja: 22 fő vesz részt a foglalkozásokon, programokon, az önkormányzat minden évben költségvetése terhére támogatással segíti a Klub működését.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	47	58	105
2009	47	59	106
2010	45	59	104
2011	45	64	109
2012	46	65	111

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lovason a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban a nők részesülnek nagyobb arányban. Ez az eltérő nyugdíj korhatárnak is köszönhető.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	73	0	-
2009	75	0	-
2010	79	0	-
2011	86	0	-
2012	88	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő személyek részére. (18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, 3. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.) Lovas településen nappali ellátásban egy nyugdíjas sem részesült 2008-2012-ig. A szociális alapszolgáltatásokat az Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltató központ fenntartói társulás keretében biztosítja.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0

Forrás: helyi önkormányzat

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A jegyző 2007. január 01-jétől részesítheti ilyen ellátásban az arra rászorulókat. Lovas településen nem érkezett még kérelem sem a járadék igénylésére szerencsére 2008 és 2012 év között.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Lovason aktívan működik a Malomvölgy Nyugdíjas Klub. Számos programot szerveznek számukra, jelenleg 22 fő vesz részt a programokon, és Ők is szívesen aktívan vesznek részt a közösség rendezvényeken valamint a faluszépítés során.

c) idősek informatikai jártassága

Lovas Község Önkormányzat saját közösségi szintériként működteti a Lovasi Teleház és Könyvtár elnevezésű intézményt 1 fő önkormányzati dolgozó munkájával hétköznapi délutánonként és szombatonként délelőtt. A Teleházban 5 db számítógép áll rendelkezésre az oda látogatóknak, és mivel a teleház-vezető szakképzettséggel rendelkezik, ezért szívesen segít a nyugdíjasok informatikai valamint internetes jártasságának elsajátításában. Ez azért is fontos mert az önkormányzat saját honlapot is üzemeltet, ahol sok érdekes és friss információ található a településről.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Lovasi Malomvölgy Nyugdíjas Klubja kulturális, foglalkozási és szórakozási lehetőségekkel várja azokat a nyugdíjasokat, akik szabadidejüket kellemesen és hasznosan szeretnék eltölteni más nyugdíjasok társaságában. Sokszínű tevékenység végzésére nyílik lehetőség, például filmnézésre, kézimunkázásra, kézműves foglalkozásra, fürdőzésre, szellemi és játékos vetélkedőkre, különböző témájú előadások, vetítések megtekintésére. Emellett a klub tagjai különböző programokon vehetnek részt. Szerveznek bográcsozást, főzőcskézést, közösen megünneplik a klubtagok születésnapját, színházi előadásokat-, múzeumokat látogatnak, kirándulásokat és túrákat szerveznek, részt vesznek hagyományörző fesztiválokon. Mindezek mellett igény szerint, segítenek hivatalos ügyek intézésében, valamint alapvető egészségügyi ellátásra (vérnyomásmérés, vércukormérés), életvitelre vonatkozó tanácsadásra, életvezetés segítésére, mentális segítségnyújtásra. A különböző programokon való részvétel tetszőleges, mindenki szabadon dönti el, melyeken vesz részt. A klub szolgáltatásai ingyenesek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szív és érrendszeri megbetegedések, pszichés problémák, magányérzet	Elkerülésére megelőzésére egészségügyi programok tanácsadások, rendszeres szűrővizsgálatok szervezése szükséges, nyugdíjas sportprogramok

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok között a fogyatékossgal élő emberek számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Fogyatékos személy, aki érzékszervi – így különösen látás, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az akadálymentesítés:

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ide tartozik a polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, teleház-könyvtár. Lovas településen ezen intézmények A mozgásukban akadályozottak, az idősek, a nők és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	0	3
2009	0	2
2010	0	1
2011	0	1
2012	0	1

Forrás: TeIR, helyi önkormányzat

Az átmeneti elhelyezésre, gondozóházban történő elhelyezésre a településen nincs lehetőség. Az önkormányzat közlekedési kedvezményben részesíti a súlyosan mozgáskorlátozott személyeket, melyek száma az évek során csökkenést mutat, 2012 évben már csak 1 fő részesül benne.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül nappali ellátás keretében biztosítanak ellátást a rászorulóknak részére, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában. Lovas településen nincs személy aki nappali ellátásban részesült volna.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Lovas településen a faluközpontban található a faluház. Ez az épület tartalmazza

Földszinten:

- Postaszolgálat
- Orvosi rendelő,
- Teleház könyvtár

Emeleten:

- Nagyterem- közösségi rendezvények megszervezésére,
- Kistárgyaló terem -testületi ülések megtartására
- Önkormányzat hivatalának irodahelyiségei,
- Falugondnoki iroda- családsegítő iroda,

- Gyermekjóléti szolgálat iroda.

Az épület földszintjére történő bejutás részben akadálymentesített a mozgássérültek részére, jelenleg folyamatban van az önkormányzat által elnyert faluház-felújítási pályázat, melynek kertében a képviselő testület mindenképpen szeretné a akadály mentesítés teljes megvalósítását a mozgássérültek részére. Szintén a pályázat kertében kerül kialakításra a földszinti akadálymentes mosdó és wc helység, amelyet a munkanapokon a nap nagy részében reggel 6.00-tól este 19.00 ig lehet majd igénybe venni.

A hivatali ügyek intézéshez az emeletre való feljutás problémás, mivel lépcső vezet felfelé, lift nincs kiépítve az épületen belül. Az emeletre való feljutásra javaslat „hivócsengő” kiépítése, amikor is az ügyfél jelez a hivatali ügyintézőknek, akik akadálymentesítés híján az ügyintézés a földszintjében lévő helyiségek egyikében végzik. Azért ez a javaslat a célra vezető, mivel a teljes akadálymentesítés kiépítésének műszaki feltételi nincsenek meg; lift vagy rámpa kivitelezése nem lehetséges, illetve aránytalanul magas költséggel járna.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közösségi programok nagy része a faluház keretien belül kerül megvalósításra, az erre vonatkozó körülményeket lásd a) pont., 2013 évben az önkormányzat pályázat keretén belül kialakított ún. „Közösségi színteret” a faluház udvarán melynek megközelítése mozgássérültek számára is lehetséges.

A gyermekek részére kialakított falu központi részén elhelyezkedő játszótér, mely az Európai Unió szabványai szerint került kivitelezésre, szintén akadálymentes a mozgáskorlátozottak részére.

A nagyszabású rendezvények lebonyolítására szolgáló Lovas Milleneummi Park, mely kb 3000 m2 területtel bír, sík füves terep és megközelítése szintén akadálymentes a mozgáskorlátozottak részére.

c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen még nem megoldott a teljes körű járdahálózáttal való ellátás. Ennek kiépítése a jövő feladati közé tartozik, melynek egy része 2013 évben valósulhat meg.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiányos vagy nem megfelelő	Az akadálymentesítés további tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe. További pályázati lehetőségek felkutatása
Nincs pontos információ a fogyatékkal élőkről	kapcsolatfelvétel az érdekvédelmi szervezetekkel, civil szervezetek bevonásával

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Lovason a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Civil szervezetek a településen:

✓ *Malomvölgy Nyugdijas Klub*

A klub 1999-ben alakul 34 fővel, a mostani átlagos létszám 20 fő. A klub célja a falubeliek összetartásának erősítése, a falu programjaiban való aktív részvétel, a falu szépítése. Rendszeresen szerveznek beszélgetős összejöveteleket a faluházban a tagjaik számára.

✓ *Lovas Jövőért Egyesület*

Az Egyesület tagjai Lovas jövőjéért dolgoznak, főbb céljaik közé tartoznak a közösségi élet fejlesztése, szabadidőben végezhető tömegsport szervezése, tárgyi feltételeinek a biztosítása; az esélyegyenlőség biztosítása a faluközösségben; kulturális élet fejlesztése; a település rendezvényeinek szervezése; település fejlesztés; kulturális és művészeti tevékenységet folytató önképző körök támogatása.

✓ *Lovasi Lovas Egyesület*

2000 óta működik a sportegyesület Lovason. pályázati lehetőségeket felkutatva újítták fel az önkormányzat által rendelkezésre bocsájtott sportpályát, ahol minden évben Pünkösdkor és Lovasi napok keretében szerveznek díjugrató rendezvényeket.

✓ *Hunyad Huszár Betyár és Hagyományőrző Egyesület*

Az egyesület 1994-ben alakult Tagjai a 13. Hunyadi Honvéd Huszár Ezred egyenruháját viselik, emellett a pásztor, és az ehhez kapcsolódó betyár kultúra megőrzését, felelevenítését is feladatuknak tekintik A csapat rendszeresen rendez hagyományőrző lovasbemutatókat ill. pásztortalálkozókat. Gyermekek számára lovas- kézműves táborokat szervez, lovaglásoktatással az alapoktól a tereplovaslásig.

✓ *Lovas Polgárőr Egyesület*

Tagjai 10-15 fő. Céljuk a település közbiztonságának fenntartása, a folyamatos kapcsolattartás a rendőrséggel, tűzoltósággal, közösségi munkákban való részvétel

✓ *Nagy Gyula Művészeti Alapítvány*

Nagy Gyula Egry díjas festőművész 1955-tól haláláig dolgozott nyaranta a régen Lovas községhez tartozott Pázmándy Villában. Hagyatéka mintegy 300 kép és számos grafika. Nagy Ágota alapító és testvére Nagy Mária az alapítvány céljainak megvalósulása érdekében a tulajdonukban álló, Lovas központjában található egykori óvoda épületét az alapítvány rendelkezésére bocsátják, hogy abban az alapítvány Nagy Gyula munkásságának bemutatásán túl a község és a környező települések lakosságát szolgáló intézményt alakítson ki.

✓ *Sándor Huszárok Lovas Klubja*

A klub tevékenységét a tenyésztés, sport, hazai és nemzetközi turizmus és nem utolsósorban a hagyományörzés határozza meg. Azon kívül, hogy a klubot látogató hazai és külföldi vendégek lovagolni tanulnak – napos hetes túrák, csillagtúra, vadászlóvaslás-, nagy hangsúlyt helyez a lóhoz kapcsolódó hagyományok őrzésére. A klubon belül működik hagyományőrző huszárszakaszuk mely kapcsolatban áll hasonló hazai és nemzetközi szövetségekkel, egyesületekkel.

✓ *Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület*

Az egyesület Alsóörs- Csopak- Felsőörs- Lovas és Paloznak- turizmusban érdekelt vállalkozóiból és magánszemélyeiből alakult 2005 októberében. Térsége Tihanytól Balatonalmádiig terjedő szakasz foglalja magába. Céljuk, hogy minél több és minél elégedettebb Vendég töltsen náluk jól megérdemelt pihenését. Minden évben megrendezésre kerül a Mandulvirág 20 és km-es családi túra, különböző kiadványaiban népszerűsítik a Balaton parton egész évben megszervezésre kerülő programokat.

A település mindkét felekezethez tartozó hívei gyakorolhatják vallásukat:

✓ *Alsóörs Lovas. Református Egyházközség*

✓ *Lovas-Paloznak Katolikus Plébánia*

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket, a testületi ülések állandó meghívottai. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan

vesznek részt a szervezetek. Az egyházakat érintő fejlesztéseket, a nagy felújításokat is anyagilag támogatjuk (világítás, külső homlokzat felújítás, bútorzat beszerzése stb.).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.

A HEP készítése során folyamatos egyeztetésre kerültek az adatok az érintett szervezetekkel-intézményekkel, HEP fórum esetében meghívott partnerek. A szervezetek, intézmények felsorolásra kerültek a kapcsolódó fejezetekben.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Lovas Község Önkormányzata az előkészítés és megvalósítás nyilvánosságát, a lakossági észrevételek visszacsatolását, esetenkénti nyilvános HEP fórum működtetésével biztosítja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A tartós munkanélküliség következménye a szegénység. Nyilvántartott álláskeresők száma ingadozó, a férfiak száma magasabb.	Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, Közfoglalkoztatás széles körűvé tétele, Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, összefogás szomszédos településekkel
	Magas a foglalkoztatás helyettesítő támogatásra jogosultak száma	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, közfoglalkoztatás még nagyobb keretek közötti bonyolítása, esetlegesen környező településekre történő kiközvetítéssel, képzési/átképzési lehetőségek
	Sok a nyugdíj előtt álló munkanélküli száma.	Közfoglalkoztatásban ennek megfelelő munkakör keresése
	Általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők számának csökkentése	oktatás-képzés szervezése, kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal
Gyermekek	magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma mely a család anyagi helyzetére vezethető vissza	foglalkoztatás növelése a szülők esetében, Munkaügyi Központtal Kapcsolatfelvétel, közfoglalkoztatásba bevonás
	a településnek nincs saját fenntartású bölcsődéje, óvodája, iskolája	szoros kapcsolattartás más települések intézményeivel ahová a lovasi gyerekek járnak, védőnővel, családsegítéssel a mind nagyobb rálátás érdekében. Gyermek és ifjúságvédelmi kerekasztal összehívása fél évente/évente az információáramlás és az esetleges problémák megoldására

Nők	Nyilvántartott álláskereső nők aránya magas	GYES, GYED ideje alatt képzési-átképzési lehetőségek- kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, közfoglalkoztatásban való nagyobb értékű bevonás
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. pl: Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítására önkéntes munkába való bevonás
	Munkába való visszatérés nehéz GYES után	Gyermekek napközbeni ellátásnak megoldása, a rugalmas munkaidő bevezetése- ez országos probléma, melyet helyi önkormányzati szintem nem lehet kezelni, de kezdeményezni igen
Idősek	Szív és érrendszeri megbetegedések, pszichés problémák, magányérzet	Elkerülésére megelőzésére egészségügyi programok tanácsadások, rendszeres szűrővizsgálatok szervezése szükséges, nyugdíjas sportprogramok
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiányos vagy nem megfelelő	Az akadálymentesítés további tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe. További pályázati lehetőségek felkutatása
	Nincs pontos információ a fogyatékkal élőről	kapcsolatfelvétel az érdekvédelmi szervezetekkel, civil szervezetek bevonásával

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Kapcsolatfelvétel, közfoglalkoztatás, képzési/átképzési lehetőségek felkutatása.	Lovas Község Önkormányzata Járási Munkaügyi Hivatal Balatonfüredi Kirendeltség
	2. Kapcsolatfelvétel, foglalkoztatás megoldása közfoglalkoztatással átszervezni más településre	Lovas Község Önkormányzata Járási Munkaügyi Hivatal Balatonfüredi Kirendeltség Környékbeli vállalkozások, munkáltatók
	3. Munkalehetőség feltérképezése, közfoglalkoztatás	Lovas Község Önkormányzata Járási Munkaügyi Hivatal Balatonfüredi Kirendeltség Környékbeli vállalkozások, munkáltatók
	4. Oktatásszervezés	Járási Munkaügyi Hivatal Balatonfüredi Kirendeltség Képzési Intézetek -iskolák

Gyermekek	1. Növekedés vizsgálata, egyéb támogatási formák (átmeneti segély)	Lovas Község Önkormányzata
	2. Kapcsolattartás, kapcsolatfelvétel, információ áramlás folyamatosság	Lovas Község Önkormányzat, Endrődi Sándor Református Általános Iskola. Napraforgó Óvoda, Református Egyházközség, Alsóörs Község Önkormányzata, védőnő, családsegítés
Nők	1. Képzési- alapkú- középfokú oktatás, programok körének szélesítése	Munkaügyi Központ
	2. Szabadidős programok anyukáknak	Lovas Község Önkormányzata Lovas Teleház- Könyvtár, Alsóörsi Eötvös Károly Művelődési Ház Szociális Intézmények
	3. Képzések, tréningek szervezése	Munkaügyi Központ, Családsegítés, Védőnő
Idősek	1. Szűrővizsgálatok, prevenció	Lovas Község Önkormányzata, Háziorvos, Alapszolgáltatási Központ, Malomvölgy Nyugdíjas Klub
Fogyatékkal élők	1. Akadálymentesítés tervének kidolgozása, előzetes igényfelmérés	Lovas Község Önkormányzata Civil szervezetek helyben
	2. Kapcsolatfelvétel érdekvédelmi szervezetekkel, felmérés készítés a fogyatékkal élőkről	Lovas Község Önkormányzata, Civil szervezetek helyben, Szociális Intézmények, Háziorvos, védőnő

Jövőképünk

Lovas Község Önkormányzata legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1.	A tartós munkanélküliség következménye a szegénység. Nyilvántartott álláskeresők száma ingadozó, a férfiak száma magasabb	Munkanélküliség magas	Egyáltalán vagy csak minimálisan legyen jelen a munkanélküliség	-	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, érintettekkel	Polgármester, Képviselő-testület	1 év	Munkanélküliek számamegoszlása nemek szerint	Saját humán erőforrás, kommunikációs költség	1-2 év
2.	Magas a foglalkoztatás helyettesítő támogatásra jogosultak száma	Közfoglalkoztatás bővítése	Minimális esetben legyen jelen az ellátás, bértámogató közfoglalkoztatás inkább	-	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, érintettekkel	Polgármester, Képviselő-testület	1 év	Munkanélküliek száma, FHT-ban, Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Saját humán erőforrás, Munkaügyi központ által nem finanszírozott bérköltség	1-2 év

3.	Sok a nyugdíj előtt álló munkanélküli száma.	Munkaviszony nélkül nyugdíjazás a nem biztos, vagy csak alacsony összegű nyugdíj	Rendszeres szociális segélyezés visszaszorítása, közfoglalkoztatás	-	Kapcsolatfelvétel munkaügyi központtal	Polgármester, Képviselő-testület	1 év	RSZS-ben részesülők száma, közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Saját humán erőforrás, Munkaügyi központ által nem finanszírozott bérköltség önkormányzati önrésze	1-2 év
4.	Általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők számának csökkentése	Iskolai végzettség nélkül nehezebb munkát találni	Alacsony iskolázott népesség számának csökkentése	-	Kapcsolatfelvétel érintettekkel, Munkaügyi Központtal, Képzési Intézményekkel	Polgármester, Képviselő-testület	4-5 év	Alacsonyan iskolázott népesség	Saját humán erőforrás, adminisztrációs költségek, érintettek utazásának támogatása	5-6 év

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma mely a család anyagi helyzetére vezethető vissza	Munkanélküliség, jövedelmi helyzet nem rendezett, gyermekek családon belüli kiegyensúlyozott élete nem biztosított	Ellátásban részesülők számának csökkentése, szülők foglalkoztatása, képzése, átképzése	-	Kapcsolatfelvétel családokkal, Munkaügyi Központtal, Helyi munkáltatókkal, civil szervezetekkel, családsegítés, védőnővel	Polgármester, képviselő testület, jegyző	1-2 év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma, foglalkoztatottság	Saját humán erőforrás, adminisztrációs költségek	1-2 év
2.	a településnek nincs saját fenntartású bölcsődéje, óvodája, iskolája	A gyermekek nevelési folyamatára való rálátás nehéz	Intézményvezetőkkel, pedagógusokkal való szorosabb kapcsolattartás, gyakoribb jelentések készítése	-	Kapcsolatfelvétel Endrődi Sándor Református Általános Iskolával, Napraforgó Óvodával, Alsóörs Község Önkormányzatával	Polgármester, Képviselő testület, jegyző, iskolavezető, óvodavezető, pedagógusok	1 év	Nagyobb tájékozottság a gyermekek nevelési folyamatáról	Saját humán erőforrás, adminisztrációs költségek	Hosszú távú fenntarthatóság az együttműködés függvényében

III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Nyilvántartott álláskereső nők aránya viszonylag magas	Munkanélküliség magas nők körében	Álláskereső nők számának csökkenése, Közfoglalkoztatásba bevonás, munkakör keresés helyi munkáltatóknál	-	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi központtal, Képzési Intézményekkel, helyi foglalkoztatókkal, civil szervezetekkel	Polgármester, képviselő testület	1 év	Nyilvántartott álláskereső nők, közfoglalkoztatottak száma	Saját humán erőforrás, adminisztrációs költségek, közfoglalkoztatás által nem finanszírozott bérköltség önrésze	1 év
2.	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusok	Pszichés problémák megjelenése, elszeparálódás társadalomtól	Egészségügyi ellátások, pszichológiai foglalkozások csökkenése	-	Kapcsolatfelvétel az anyukákkal, családsegítési civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek	Polgármester képviselő testület, jegyző	2-3 év	Orvosi rendelő, családsegítés adatszolgáltatása	Saját humán erőforrás	Pénzügyi forrás megléte mellett hosszú távú fenntarthatóság
3.	Munkába való visszatérés nehéz GYES után	Pszichés problémák megjelenése, elszeparálódás társadalomtól,	Egészségügyi ellátások, pszichológiai foglalkozások csökkenése	-	Kapcsolatfelvétel az anyukákkal, családsegítési helyi civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek alakulása	Polgármester képviselő testület, jegyző	1-2 év	Orvosi rendelő, családsegítés adatszolgáltatása	Saját humán erőforrás, pénzügyi forrás	Pénzügyi forrás megléte mellett hosszú távú fenntarthatóság

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	Szív és érrendszeri megbetegedések, pszichés problémák, magányérzet	Elszigetelés a társadalomtól	Egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok, nyugdíjas sportprogramok számának növekedése	-	Kapcsolatfelvétel házi orvossal, szociális központtal, idősek helyi civil szervezeteivel	Polgármester képviselő testület, jegyző	1-2 év	Orvosi rendelő, szociális központ adatszolgáltatása	Saját humán erőforrás, pénzügyi forrás	Hosszú távú tartós fenntarthatóság
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	Teljes akadálymentesítés hiányos vagy nem megfelelő	Mozgáskorlátozottakon kívüli fogyatékkal élők kirekesztettségé	Teljes akadálymentesítés elérése	-	Kivitelezései feltételek felmérése, önkormányzati fejlesztésekkel való ütemezés pályázati lehetőségek civil szervezetekkel	Polgármester képviselő testület, jegyző	2-4 év	Teljes akadálymentesítés elérése a település egész területén	Saját és pályázati pénzügyi forrás, saját humán erőforrás, infrastruktúra	Folyamatos megvalósítás, hosszú távon fenntarthatóság, bővítés, fejlesztés
2.	Nincs pontos információ a fogyatékkal élőkéről	Mozgáskorlátozottakon kívüli fogyatékkal élők kirekesztettségé	Pontos adatok, vizsgálat a célcsoportot illetően	-	Szakorvosi ellátás az orvosi ellátás, önkormányzat, szociális intézményekkel való összehangolása	jegyző	1 év	Statisztika és adatok a fogyatékkal élőkéről	Saját humán erőforrás, szakellátás humán erőforrása	Megvalósítás után hosszú távon fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát

igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester és a jegyző felel.

Az ő feladatuk és felelősségük a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell

foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Lovas Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Lovas Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 67/2013. (VII.15.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum Lovas 2013. július 15.

Ferenczy Gáborné sk.
Polgármester